

tussen Duin & Dijk

Natuur in Noord-Holland. Jaargang 21 5 ● 2022

Aanspoelsel

● *Kommavlied*. Foto: Bert Pijs.

● *Gallen van de rolklavergalmug*. Foto: Luc Knijnsberg.

Stikstof en de kommvlied

De gevolgen die het teveel aan stikstof heeft op de natuur is complex en voor veel mensen blijft het onduidelijk en vaag. Maar de overmatige stikstofdepositie heeft wel degelijk hele concrete gevolgen voor planten en dieren in ons land. Door korte soortportretten probeert SoortenNL het probleem van stikstof inzichtelijk te maken, zoals voor de kommvlied.

De kommvlied is een zeldzaam dikkopje dat leeft op schrale heiden en plaatselijk in de duinen. De waardplant, de plant waarop de rupsen zijn gespecialiseerd, is vooral schapengras. Dit groeit vooral op plekken met niet teveel voedingsstoffen. Het schapengras moet ook een redelijk open en warme standplaats hebben. Als deze grassen er niet zijn of niet de juiste kwaliteit hebben, kan de kommvlied er niet voorkomen. De kommvlied gaat sterk achteruit en staat als bedreigd op de Rode Lijst.

Een belangrijke oorzaak is het vele stikstof dat in de schrale heidegebieden terecht komt. Dit zorgt voor vermessing en verzuring, allebei negatief voor de kommvlied. De schrale grassen, zoals schapengras, worden verdrongen door pijpenstrootje en andere snel groeiende planten en opslag van bomen en struiken. Het schapengras dat er nog wel staat, is minder

geschikt omdat ze in een hogere plantengroei staan, waardoor het er koeler is. Het microklimaat daar wordt minder geschikt voor de ontwikkeling van de rupsen. (bron: Nature Today).

Ontdekking gallen van rolklavergalmug

Luc Knijnsberg deed half september een leuke vondst in het duingebied bij Egmond Binnen. Hij vond daar namelijk de gallen van de schimmelende rolklavergalmug (*Asphondylia melanopus*). Het betreft pas de derde waarneming voor Nederland op waarneming.nl. Deze zeldzame galmug leeft op de zaaddozen van rolklaver, in dit geval moerasrolklaver. De geeloranje larven voeden zich met plantaardig weefsel waarbij ze abnormale woekeringen veroorzaken die galappels worden genoemd. Aan de gal is vaak beter te zien om welke soort het gaat dan aan de volwassen mug. Galmuggen zijn vaak maar 2-3 millimeter lang met een dun, langwerpig lijf, sprieterige poten, een duidelijk zichtbare kop en harige vleugels. Nog heel weinig mensen kijken naar deze interessante groep waarvan er in Nederland en België maar liefst 300 soorten voorkomen.

Aziatische hoornaar

De Aziatische hoornaar (*Vespa velutina*) is voor de vierde keer

opgedoken in Noord-Holland, meldt het platform Stop invasieve exoten. De wesp werd in september waargenomen in Velsbroek en Zaandam. In 2018 is de hoornaar al gezien op een schip in Amsterdam en in 2020 in Den Helder. In Zeeland, Zuid-Holland, Noord-Brabant en Limburg wordt het insect ook al langer gesignaleerd. In het noorden wordt deze hoornaar minder vaak gezien. De Aziatische hoornaar eet honingbijen, wilde bijen en andere insecten. In Nederland is de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) verantwoordelijk voor de opsporing van het beestje, de provincie gaat over de bestrijding. Om te zorgen dat deze invasieve exoot zich hier niet verder verspreidt, is het belangrijk dat de nesten snel opgespoord en vernietigd worden. De hoornaars die je in de nazomer kunt zien vliegen, zijn werksters die voedsel verzamelen voor larven die in de bolvormige nesten hoog in bomen leven. In het najaar komen uit die nesten honderden koninginnen, die komend jaar tientallen kilometers verderop een nieuw nest kunnen beginnen. De vraag is dus of we de Aziatische hoornaar wel tegen kunnen houden en of de soort uiteindelijk niet een onderdeel van onze biodiversiteit gaat worden. (bron: Haarlems Dagblad en Parool).